

CIGLA 1996.

Ja sam bio bacio ciglu.

Jure je desetljećima kasnije pričao, ljudima koje ta stvar uopće nije zanimala-mlađim kolegama u ministarstvu, sestrinim prijateljicama, studenticama koje je očajnički pokušavao zavesti u Krivom putu-da je on bio bacio ciglu. Ili u avanturističkim varijantama Molotovljev koktel. Da se staklo rasulo u tisuću komadića. Da je vatra gutala sve pred sobom, a smrad izgorjelog loja zapahnuo centar grada. Da se radilo o akciji tajne anarhističke grupe čiji je bio član i prvom terorističkom činu u nezavisnoj Hrvatskoj. Da je zbog toga sazvana sjednica Vijeća za nacionalnu sigurnost. Kojom je Tuđman osobno predsjedao.

Kad bi ga poneka djevojka iz pristojnosti pitala zašto je to napravio i što je s ljudima koji su tamo radili, koji su možda izgubili prihode dok se restoran obnavljao, prizivao je davno pročitano Sorela, mumljao nešto o revolucionarnom nasilju i zaključivao da nitko tko nije probao to ne može shvatiti. Radilo se o jednom od najboljih trenutaka u njegovom životu. Bilo je u tome nečeg erotskog. I ako su zainteresirane da je on uvijek na raspolaganju da podijeli jedan trenutak bezumnog uništavanja s njima. I najotpornije bi tada bacile zadnji pogled na prorijeđenu kosu svog sugovornika, zašiljen nos, trag burme na prstenjaku i pobjegle u sigurnost ženskog WC-a.

Ionako su to sve bile laži. Ja sam bio bacio ciglu.

Nije bilo nikakvih sjednica. Istina je da su sve novine bile popratile dolazak jednog drugorazrednog lanca brze prehrane u Zagreb (osam godina nakon onog drugog grada!) pa duge redove prvih dana, veliki interes građana. Neki su kritizirali pretjerano praćenje jedne takve banalnosti. A kad je ubrzo po otvaranju, u samom centru grada izlog restorana razbijen, neko se vrijeme pisalo, prvo u vijestima dana, kasnije u crnoj kronici ili, kao primjer moralne dekadencije, u pokojoj lijenoj kolumni, i o tom slučaju.

Ja znam-još sam dugo nakon događaja svako jutro, u knjižnici ili kafiću, pomno čitao novine nadajući se da ću saznati nešto o stanju istrage. Također sam dug period stalno znao tko mi je iza leđa, sa sumnjom pratio sve prolazeće policijske automobile, naučio razlikovati zvuk koraka susjeda u našem ulazu.

Ali u procijepu između opijenosti ratnim trijumfom i teške postratne depresije, usred privatizacijske pljačke i šireće bijede, u vremenima sukoba pankera i skinsa, navijačkih ratova, atmosfere potmulog nasilja, jedan razbijeni izlog brzo je pokrpan i prestao biti predmetom interesa medija, javnosti, a

onda i policije. Vjerojatno nisu ni zatvorili na cijeli dan. Nitko izvan našeg malog društva više o tome nije pričao. A ni unutar njega.

Ja sam bio bacio ciglu. U međuvremenu sam tisuću puta prošao pored tog lokala bez da mi je taj događaj ikad pao na pamet. I tek nedavno sam se, čuvši s balkona klince kako dogovaraju odlazak u Mekić, sjetio svega i upitao-zašto?

Zato što smo neposredno prije, uz velike količine pića, jako pametno razgovarali o potrebi i opravdanosti uzvratanja na nasilje (sistemska!) nasiljem? Taj je razgovor često vođen i ranije.

Zato što smo tu večer, spletom zaboravljenih okolnosti vani bili sami dečki? Jer je svima, pa i meni bila smiješna sama pomisao da bih baš *ja* razbio nešto? Zato što smo, u prvom apsurdnom potezu te večeri, s nekog gradilišta ili rušilišta pokupili ciglu i nosali je gradom?

Ili zato što je danas nezamisliva, jeziva pustoš koja je u ono vrijeme vladala Jurišićevom u dva u noći naprosto pozivala na zločin?

Snažno sam zamahnuo računajući da će mi, kao i uvijek, cigla ispasti i raspasti se po asfaltu. U trenutku ispuštanja iz ruke znao sam da ću zažaliti, ne, već sam žalio. Nije bilo navale adrenalina, uzbuđenja, nisam doživio trenutak istinskog osjećanja. Staklo se nije rasprsnulo, dapače, cigla kao da je na trenutak zapela, zastala u letu, čak sam se ponadao da će se odbiti.

Zatim je probila staklo, nastala je malena rupa, napukline su se proširile prema rubovima izloga. Stajao sam nepomično, šokiran da je moja akcija imala posljedice. Zvonilo mi je u ušima. Zamišljao sam kako se, kao u nijemom filmu scena odmotava unatrag-cigla se vraća, staklo skače natrag na svoje mjesto, rupa se zatvara, ja vješto lovim projektil.

Nije mi zvonilo u ušima, alarm je zavijao. Netko je viknuo bjež'mo i svi smo potrčali prema Ribnjaku.